

Kanegelo ye e bolela ka mokgabiši wa mosadi wa
Mothomoso wa Afrika Borwa wa go tsebega
lefaseng ka bophara.

Ge o nyaka go ithuta ka tša bokgabo, ithute ka
Mmakgabo Helen Sebidi.

O belegetšwe Marapyane, Mpumalanga ka ngwaga
wa 1943.

Ge Mmakgabo a be a gola, koko wa gagwe o ile a mo ruta go dila le go kgopha lebato le mabota ka mmu le boloko.

Gape o mo rutile go dira makwala le go kgabiša mabota ka boloko. A ithuta go bopa dipitša tša letsopa le go follela dipheta.

Koko wa gagwe, Metato, o rutile Mmakgabo go loga, go roka le go kgabiša mašela.

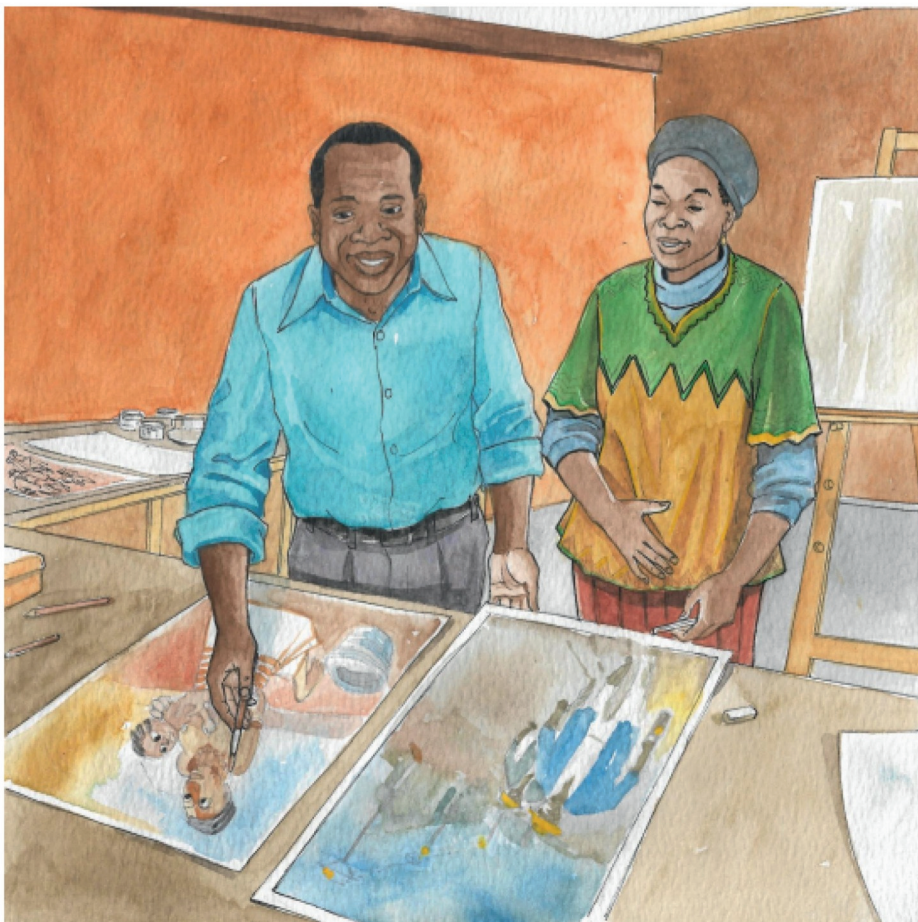
Mmakgabo o goletše lapeng la bohloki, ka gona, o ile a gapeletšega go thoma go šoma a na le mengwaga ye 16. O hudugetše Johannesburg gomme a šoma bjalo ka mothuši wa ka ntlong.

Ka letšatši le lengwe, Mmakgabo o ile a kgahlwa ke bokgabo bja mongmošomo wa gagwe. Mongmošomo o ile a rekela Mmakgabo dipente tša gagwe tša mathomo tša oli.

Mmakgabo a tšwela pele ka go penta a nnoši.

Mongmošomo wa gagwe o ile a makatšwa ke go bona bokgoni bja gagwe gomme a mo hlohleletša gore a yo ithutela tša bokgabo.

Mmakgabo o ile a lemoga gore o swanetše go yo ithutela tša bokgabo.

O ile a ingwadišetša dithuto tša bokgabo kua White Studio go la Sophiatown.

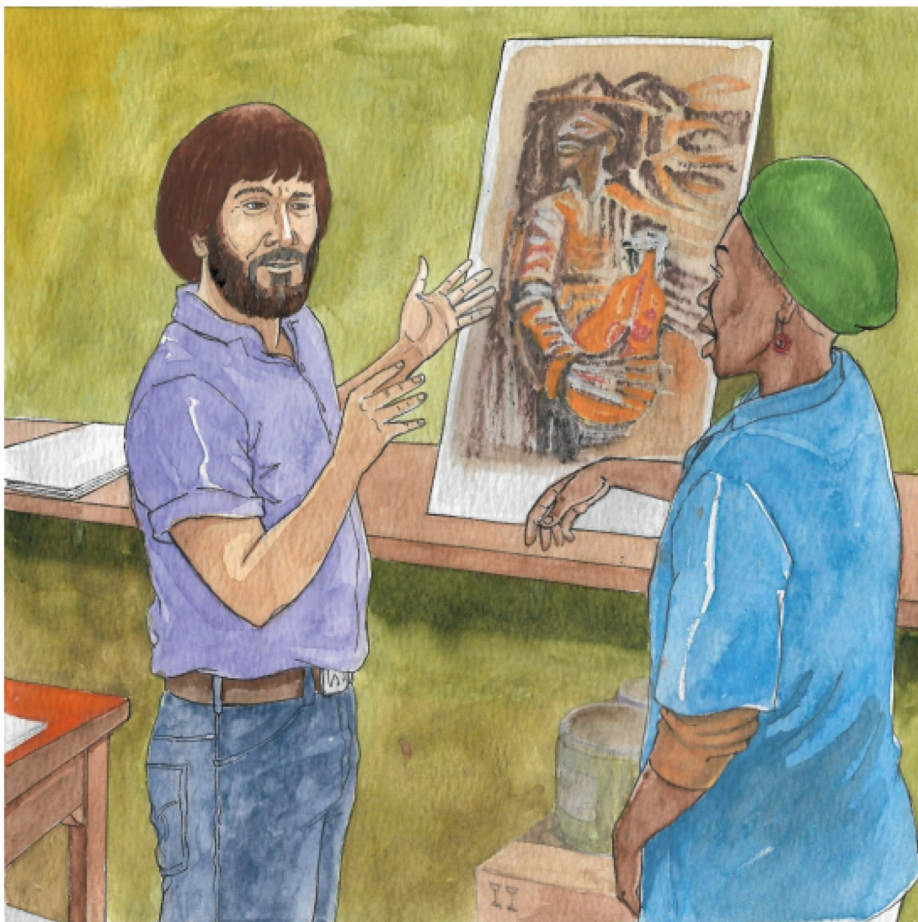
Morutiši wa gagwe e be e le mokgabiši wa go bitšwa Keonakeefe Mohl. Yena o ile a ba mohlahlhi wa Mmakgabo.

Mmakgabo o be a rata go thala ditiragalo tša kua Marapyane, mo a goletšego gona.

Dithalwa tša gagwe e be e le tša basadi ba etšwa komeng goba ba hlagola mašemong.

O be a thala ditiragalo tša bophelo bjoo bo tlwaelegilego ka mokgwa wa go kgodiša.

Mmakgabo o ile a kopana le mokgabiši Bill Ainslie yo a mo hlohleleditšego go dira bokgabo bjoo bo gopolwago.

Bokgabo bja gona bo be bo fapana le bja go thala ka ditiragalo tša bophelo bja magaeng.

Mmakgabo o šomile ka maatla go itlwaetša dithalwa tša gagwe le go penta.

Mmakgabo o be a ruta bana bokgabo kua Katlehong Arts Centre.

O hlahlile bakgabiši ba bantši, mola le yena a tšwela pele ka go kaonafatša bokgabo bja gagwe.

O be a swara dipontšho tša bokgabo bja gagwe le bakgabiši ba bangwe ebile a rekiša mešomo ya gagwe.

Mošomo wa Mmakgabo o bontšha mathata a bophelo ka Afrika Borwa kudu makeišeneng le magaeng.

Bokgabo bja gagwe bo tšweletša ditaba tša leago le dipolotiki. Ka nako ya kgethologanyo, mošomo wa gagwe o be o bontšha matshwenyego a Bathobaso.

Se sengwe sa diswantšho tša gagwe tša go tuma se bitšwa *Tears of Africa* (1988).

Dipontšho tša Mmakgabo tša bokgabo tša mathomo di bile ka ngwaga wa1986.

Mmakgabo e bile mosadi wa mothomoso wa mathomo ka Afrika Borwa wa go dira dipontšho tša mošomo wa gagwe wa bokgabo.

Dipontšho tše tša go atlega e be e le tša mokgwa wa bokgabo bjoo bo gopolwago bja go kgodiša. Mmakgabo o ile a tsebe ga ka wona mohuta wo wa bokgabo.

Mmakgabo o ile a hwetša thušo ya ditšhelete tša go ithuta tša Fullbright gore a yo ithuta go la Amerika.

Thušo ye ya ditšhelete e mo thušitše gore a oketše tsebo le bokgoni bja gagwe bja bokgabo.

Bokgabo bja Mmakgabo bo ile bja bontšhwa ka Yuropa, Engelane le Amerika.

Bokgabo bja Mmakgabo bja go penta le go dithalwa bo hwetšagala mafelong a go lota tša kgale le meagong ya tša bokgabo lefaseng ka bophara.

Mmakgabo o a hlomphega ebile ke mokgabiši wa go ba le khuetšo.

Mmakgabo o ile a fiwa sefoka sa *Presidential Order of Ikhamanga* ka ngwaga wa 2004 ka lebaka la tema yeo a e kgathago ka bokgabo le mešomo ya diatla.

Mmakgabo o laeditše gore go bonolo go ba se o nyakago go ba sona.

Go theeletša le go tšea maele a koko wa gagwe go mo thušitše gore a atlege.

Mmakgabo o rile: "Koko yo a phetšego go fihla mengwaga ye 115, o nthutile dilo ka moka tšeo ke di tsebago."

—Dipotšišo

1. Na Koko wa Mmakgabo o mo rutile eng?
2. Na Mmakgabo o thomile bjang go penta?
3. Ke ka lebaka la eng o nagana gore
Mmakgabo o atlegile bokgabong bja
gagwe?
4. Ke eng seo o se ratago ka Mmakgabo
Sebidi?
5. Thala goba o pente seswantšho sa selo
goba motho yo bohlokwa go wena.
6. Naa o dumela gore 'o ka ba seo o nyakang
go ba sona'? Hlaloša karabo ya gago.
7. Nyakišiša ka ga bataki ba bahlano ba go
tuma lefaseng.
8. Naa botaki bo bohlokwa? Hlaloša karabo ya
gago.

Kanegelo ye e hlamilwe le go ngwalwa ka polelo ya
Setswana, bjalo ka karolo ya protšeke ya Zenex
Ulwazi Lwethu ya ngwaga wa 2021.